

A Parochial Status of Croatian Sociology?

In her presidential address, Tomić-Koludrović recently argued that Croatian sociology would not be able to fulfil its public role unless it becomes international, measuring “itself in professional terms on the basis of global criteria” (Tomić-Koludrović, 2009: 174/175).¹ This is clearly an important task but, in our view, the one with many unknowns. To give one example, the envisioned process of internationalisation depends on the current level of international presence of Croatian sociology, of which no systematic data exist (cf. Jokić and Šuljok, 2009).

In this short comment we present data on Croatian sociologists’ publications in international peer-reviewed journals in the last decade. We aim to inform systematic efforts that will be necessary for carrying out the project envisioned in the quoted inaugural address.

Method

Our bibliometric overview is based on the following criteria:

(i) Authors are the highest-ranking Croatian sociologist (all associate and full professors, as well as researchers with equivalent titles)

¹ This short paper is based on our presentation entitled “International presence of Croatian sociology”, delivered at the 2009 annual conference of the Croatian Sociological Association (Zagreb, 3–4 April).

Provincijalni karakter hrvatske sociologije?

U svom predsjedničkom obraćanju Tomić-Koludrović nedavno je ustvrdila da hrvatska sociologija neće moći ispuniti svoju javnu ulogu ako ne postane međunarodna, odmjeravajući sebe, u profesionalnom smislu, na temelju globalnih kriterija (Tomić-Koludrović, 2009: 174/175).¹ Riječ je o važnoj zadaći koja, prema našem sudu, uključuje mnogo nepoznanica. Primjerice, brzina i uspješnost zamišljenog procesa internacionalizacije sigurno ovisi o trenutačnoj razini međunarodne prisutnosti hrvatske sociologije, o čemu ne postoje sustavni podaci (usp. Jokić i Šuljok, 2009).

U ovom kratkom komentaru prikazujemo podatke o objavljivanju hrvatskih sociologa u recenziranim međunarodnim časopisima tijekom posljednjeg desetljeća. Glavni nam je cilj skicirati stanje od kojeg polazi projekt predviđen u citiranom inauguracijskom govoru.

Metoda

Naša bibliometrijska analiza temelji se na sljedećim kriterijima:

(i) U analizu su uključeni hrvatski sociolozi u najvišim znanstveno-nastavnim zvanjima (svi izvanredni i redoviti profesori, kao i istraživači istog ranga);

¹ Ovaj kratki članak nastao je na temelju našeg izlaganja pod nazivom »Međunarodna prisutnost hrvatske sociologije«, održanog na godišnjoj konferenciji Hrvatskoga sociološkog društva (Zagreb, 3–4. travnja 2009.).

(ii) The 1998-2008 period is reviewed

(iii) Only papers published in international scholarly (peer-reviewed) journals and referenced in the Web of Science (WoS) and Scopus databases are reviewed

(iv) Citations of the above mentioned papers are considered only if published in international scholarly journals (referenced in the WoS and Scopus) and authored by international authors (no Croatian co-authorship is allowed)

Such a strong and restrictive test was deliberately chosen. Although we are aware that relatively strict selective databases are in question, we consider them to be a valid – and internationally entrenched – indicator of quality and international visibility. Our decision to focus on the international presence and visibility of mostly senior Croatian sociologists was based on their decisive influence both within the discipline and in the broader Croatian scholarly community.

In the next step, a comparative perspective was enabled by carrying out the same bibliometric analysis on two additional samples. The first included Slovenian sociologists employed at the Faculty of Arts (*Filozofska fakulteta*) and the Faculty of Social Sciences (*Fakulteta za društvene vede*) in Ljubljana. Participants in the second sample were psychologists working at the Faculty of Humanities and Social Sciences of the University of Zagreb.

Results

The sample of Croatian sociologists included 47 individuals from 13 institutions. During the 1998-2008 period, 23% (n = 11) of participants published

(ii) Zahvatili smo razdoblje između 1998. i 2008. godine;

(iii) Uključeni su isključivo radovi objavljeni u međunarodnim znanstvenim časopisima, a koji se referiraju u citatnim bazama Web of Science (WoS) i Scopus;

(iv) Citiranost selektiranih domaćih sociologa analizirana je samo kad se odnosi na radove objavljene u međunarodnim znanstvenim časopisima (referiranim u WoS-u i Scopusu) te ako je riječ o inozemnim citatima.

Takav snažan i restriktivan test je namjerno izabran. Iako smo svjesni činjenice da je riječ o razmjerno selektivnim bazama, smatramo ih valjanim (i međunarodno uvriježenim) indikatorom kvalitete i međunarodne vidljivosti. Odluku da se usredotočimo na međunarodnu prisutnost i vidljivost onih hrvatskih sociologa koji se nalaze u najvišim zvanjima temeljimo poglavito na njihovom odlučujućem društvenom utjecaju – kako unutar discipline tako i u široj hrvatskoj znanstvenoj zajednici.

Analiza uključuje i komparativnu perspektivu koja je postignuta provođenjem opisane bibliometrijske analize na dvama dodatnim uzorcima. Prvi čine slovenski sociolozi zaposleni na Filozofskom fakultetu (*Filozofska fakulteta*) i Fakultetu društvenih znanosti (*Fakulteta za društvene vede*) Sveučilišta u Ljubljani, dok se u drugom uzorku nalaze psiholozi zaposleni na Filozofskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu.

Rezultati

Uzorkom hrvatskih sociologa obuhvaćeno je ukupno 47 pojedinaca iz 13 institucija. U razdoblju između 1998. i 2008. godine 23% (n = 11) sudionika

at least one paper in international peer-reviewed journals and 15% ($n = 7$) were cited in international journals. The results were identical in both databases (the WoS and Scopus).

In relative terms, each senior Croatian sociologist published a total of 0.8 papers internationally in the last 10 years, which resulted in 1.3 citations (citations/publications ratio = 1.6). When the same analysis was carried out on a subsample including only individuals who teach sociology at the University of Zagreb, the results were even more discouraging. University professors managed 0.2 publications and 0.1 international citations per person in the 1998-2008 period (citations/publications ratio = 0.5). As a comparison, the figures for their Slovenian counterparts (professors at the University of Ljubljana) were 2.2 publications and 7 citations (citations/publications ratio = 3.2).

In the next step, we compared the ratio of referenced vs. non-referenced sociology professors from the two universities. The analysis was restricted to institutions with a doctoral program in sociology (Faculty of Humanities and Social Sciences in Zagreb and Faculty of Arts and Faculty of Social Sciences in Ljubljana). As no differences between the WoS and Scopus search results were previously found, only the latter database was used in this and the final analyses.

According to the results, only 1 of 12 sociology professors from Zagreb had one or more international publications referenced in Scopus. In Ljubljana, five of nine professors at the Faculty of Social Sciences and two of eight professors at the Faculty of Arts published

je objavilo barem jedan rad u recenziranim međunarodnim časopisima, dok je njih 15% ($n = 7$) citirano u međunarodnim časopisima. Rezultati su identični u obje baze (WoS i Scopus).

Relativno uzevši, svaki je domaći sociolog u našem uzorku objavio ukupno 0,8 radova u međunarodnim časopisima tijekom posljednjih deset godina, što je rezultiralo s 1,3 citata (omjer citat/publikacija = 1,6). Rezultati su još više obeshrabrujući kad se analiza provede na poduzorku koji uključuje samo sociologe koji predaju na Zagrebačkom sveučilištu. Sveučilišni su profesori, naime, uspjeli objaviti samo 0,2 publikacije i namaknuti 0,1 međunarodni citat po osobi u razdoblju između 1998. i 2008. godine (omjer citat/publikacija = 0,5). Za usporedbu, rezultati njihovih slovenskih kolega (profesori na Sveučilištu u Ljubljani) su 2,2 publikacije i 7 citata (omjer citat/publikacija = 3,2).

U sljedećem koraku usporedili smo omjer referiranih spram nerefiriranih profesora sociologije s dva sveučilišta. Analiza je bila ograničena na institucije koje imaju doktorski program iz sociologije (Filozofski fakultet u Zagrebu te Fakultet društvenih znanosti i Filozofski fakultet u Ljubljani). Kako nije bilo razlika u rezultatima pretraživanja WoS-a i Scopusa, u ovoj i finalnoj analizi korištena je isključivo potonja baza.

Prema rezultatima, samo je jedan od 12 (redovitih ili izvanrednih) profesora sociologije u Zagrebu imao jednu ili više međunarodnih publikacija referiranih u Scopusu. Za usporedbu, u Ljubljani je u analiziranom razdoblju radove u međunarodnim časopisima objavilo pet od devet profesora na Fakultetu društvenih znanosti, odnosno

internationally in the observed period. The final comparison was restricted to sociology and psychology professors from the Faculty of Humanities and Social Sciences in Zagreb. In contrast to the 1/12 ratio among sociology professors, a majority (10/16) of psychology professors published one or more papers in international journals referenced in Scopus.

Discussion and recommendations

At best, our findings point to a marginal international productivity and visibility of senior Croatian sociologists. Croatian sociology largely remains a parochial or “local” scholarly and academic endeavour. In the context of academic teaching of sociology, this situation is characterized by the lack of appropriate role models. Sociology students and junior researchers continue to be professionally socialized in an environment in which international publications are an exception, rather than a rule.

At the moment, the situation seems unlikely to change. International publications are not formally required for professional advancement. In addition, in the process of evaluating individual achievements, international publications are weighted equally as publications published in national peer-reviewed journals. Consequentially, there are no incentives for publishing internationally – the investment would simply not pay off. For a small scholarly community with limited human and material resources for scientific excellence, such parochialism – entrenched by the existing system of academic advancement – verges on self-destructiveness. In our view, substantial methodological,

dvoje od osam na Filozofskom fakultetu. U posljednjem smo koraku usporedili profesore sociologije i psihologije s Filozofskog fakulteta u Zagrebu. Spram omjera 1/12 među profesorima sociologije, većina (10/16) profesora psihologije je objavila barem jedan rad u međunarodnim časopisima referiranim u bazi Scopus.

Rasprava i preporuke

U najboljem slučaju, naši nalazi upućuju na to da se hrvatski sociolozi nalaze na marginama međunarodne produktivnosti i vidljivosti. Hrvatska je sociologija u velikoj mjeri provincijalna, odnosno »lokalna« znanstvena disciplina. U kontekstu akademskog podučavanja sociologije, takva je situacija obilježena ozbiljnim nedostatkom prikladnih uzora. Studenti sociologije i mladi istraživači profesionalno su socijalizirani u okolini u kojoj je međunarodno objavljivanje iznimka, prije nego pravilo.

Trenutačno se čini neizglednim da bi se situacija mogla promijeniti. Međunarodne publikacije nisu jedan od formalnih uvjeta za akademsko napredovanje. Pritom, u procesu procjene znanstvenih postignuća, međunarodne publikacije imaju jednaku težinu kao publikacije u domaćim recenziranim časopisima. Kao posljedica toga, ne postoji poticaj za objavljivanje u međunarodnim časopisima. Takav se napor jednostavno ne isplati. Za malu akademsku zajednicu s ograničenim ljudskim i materijalnim resursima za postizanje znanstvene izvrsnosti, takva provincijalnost – usidrena postojećim sustavom akademskog napredovanja – graniči s autodestruktivnošću. Mišljenja smo da značajan metodološki, teorijski i, podjednako važno, edukacijski razvoj

theoretical, and, last but not least, educational development of Croatian sociology is not feasible without a strong involvement in the highly competitive process of international knowledge exchange. Parochialism has never been known to breed quality.

A serious change in course is dependent on the following steps. Firstly, extraordinary achievements need to be systematically recognized and rewarded. Pseudo-egalitarian academic system in Croatia – characterized by extremely low-selectivity of research funding, non-competitive salaries, and, in most cases, a lack of a rigorous peer-review system – is a monumental impediment to scholarly excellence. Mediocrity is traditionally allowed to rule over meritocracy.

Secondly, more rigorous and internationally competitive criteria for academic advancement need to be introduced. Senior positions should not be awarded to individuals without international scholarly presence. Thirdly, all sociological organizations (university departments, research institutes, and the national sociological association) should initiate programs that would motivate and support junior researchers to start publishing internationally. Doctoral programs in sociology should include courses designed specifically to enhance scholarly writing and publication skills.

Short of these briefly sketched measures, Croatian sociology may continue its existence on the margins of relevance, deliberately distanced from a rapidly globalizing world of social sciences.

hrvatske sociologije neće biti moguć bez ozbiljnog uključivanja u visoko kompetitivne procese međunarodne razmjene znanja. Provincijalizam nikad i nigdje nije bio poznat po kvaliteti.

Po našoj procjeni, ozbiljna promjena smjera ovisi o nekoliko koraka. Prvo, izuzetna individualna postignuća treba sustavno prepoznavati i nagrađivati. Pseudoegalitarni akademski sustav u Hrvatskoj – obilježen ekstremno niskom selektivnošću istraživačkih projekata, nemotivirajućom *uravnilovkom* u primanjima te, u većini slučajeva, nedostatkom rigoroznog sustava recenziranja znanstvenih radova – monumentalna je prepreka znanstvenoj izvrsnosti. Diktatu prosječnosti je, prema tradiciji, osigurana prevlast nad meritokratskim načelom.

Drugo, potrebno je uvesti osjetno rigoroznije i međunarodno kompetitivne kriterije akademskog napredovanja. Najviši se znanstveni status ne bi smio dodjeljivati pojedincima koji nisu prisutni u međunarodnoj znanosti. Treće, sve sociološke organizacije (sveučilišni odsjeci, istraživački instituti i nacionalno sociološko udruženje) trebale bi što prije pokrenuti programe koji bi motivirali i poduprli mlade istraživače da počnu objavljivati u međunarodnim časopisima. Doktorski bi programi trebali uključiti kolegije dizajnirane kako bi se unaprijedile vještine akademskog pisanja i pripremanja znanstvenih radova.

Bez ovih, samo skiciranih, mjera hrvatska će sociologija vjerojatno nastaviti svoje životarenje na rubu znanstvene relevantnosti – svojevrijedno distancirana od globaliziranog svijeta znanosti.

LITERATURA / REFERENCES

Jokić, Maja & Šuljok, Adrijana (2009). »Productivity and its impact in the ISI and Scopus citation databases from 1996 to 2005«, in: Katarina Prpić (ed.). *Beyond the myths about the natural and social sciences: a sociological view*. Zagreb: Institut za društvena istraživanja u Zagrebu, 143–172.

Tomić-Koludrović, Inga (2009). »Pogled u budućnost: sociologija kao multiparadigmatska, reflektivna i javna znanost / A View of the Future: Sociology as a Multiparadigmatic, Reflexive and Public Science«, *Revija za sociologiju*, 40[39] (3-4): 139–181.

Aleksandar Štulhofer, Valerio Baćak

Odsjek za sociologiju Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu / Department of Sociology, Faculty of Humanities and Social Sciences, University of Zagreb

Adrijana Šuljok

Institut za društvena istraživanja, Zagreb / Institute for Social Research, Zagreb